

בסלון עם פאני

מערך סלון מבוסס על עדות מוקלטת

כמה מילים מאיתנו

מארחים ומארחות יקרות ויקרים,

השבוע נציין את יום הזיכרון לשואה ולגבורה ונמשיך לעצב יחד את המסורת הישראלית החדשה של התכנסויות זיכרון בסלון.

מטבע הדברים מספר שורדי השואה שעדיין יכולים ורוצים להתארח יורד באופן דרמטי מדי שנה, בזמן שמספר המארחים שמבקשים לארח מפגש של זיכרון בסלון רק הולך ועולה. אנחנו רוצים לבקש מכם קיים את הסלון שלכם גם אם לא יגיע נותן עדות לדבר בסלון - **זו החובה שלנו! להמשיך ולזכור גם כשהם לא איתנו.**

אנחנו יודעים שאין תחליף למפגש האמיתי, פנים אל מול פנים, עם שורד או שורדת שואה. ואנחנו גם יודעים שכל כך רציתם לפגוש ולארח בעצמכם אחד מאחרוני השורדים. אבל אם מסתכלים למציאות בעיניים - כולנו מבינים שצו השעה הוא להבין כבר היום איך זוכרים ולומדים מהשואה גם בשנים הבאות, כשכבר לא יישארו ביננו שורדים.

כתבנו לכם מערך סלון שמבוסס על עדותה של פאני שהופקה והוקלטה ע"י **HOT**, שיוכל לשמש אתכם בזיכרון בסלון שלכם.

פתיחה

אנו ממליצים לפתוח בקטע פתיחה

"אנחנו דור ניצולי השואה הולכים ומתמעטים. בעוד שנים לא רבות לא יהיה עוד על כדור הארץ אדם שיוכל להעיד: "אני זוכר את מה שאירע בשואה". יוותרו רק ספרי זיכרונות ומחקר, תמונות וסרטים, ועדויות ניצולים. או אז יהפוך זיכרון השואה מגורל כפוי, החתום בבשרנו ובנשמתנו, לייעוד היסטורי שעל האנושות ועל הדורות הבאים לשאת באחריות לצקת בו תוכן ומהות..."

"... במסורת היהודית הזיכרון הוא ערך מכונן. ואולם, אין הזיכרון מבודד כערך עצמאי אלא נסמך לחובה המוסרית. היום, כשאנו, ניצולי השואה שהזיכרון צרוב בבשרנו, באים להעביר את לפיד שליחות הזכירה לדורות הבאים, אנו מעבירים עמו גם את המסר היהודי שהזיכרון צריך להוליד למעשה ולמחויבות מוסרית. הוא צריך להיות הבסיס לפעולה ומקור הכח ליצירת עולם טוב יותר."

- מתוך מנשר ניצולי השואה

סיפורה מעורר ההשראה של פאני בן עמי

עדות

זיכרון בסלון // 2024

זה הזמן לשיר יחד, אולי גם לנגן

**מצורפות לכם פה
שתי הצעות לשירים
שאפשר לשיר יחד
בסלון. אתם יכולים
לבחור איזה שירים
שתרצו – זו רק ההצעה.**

**אפשר גם בשלב הזה
להדליק נר, לספר
סיפורים משפחתיים –
ובעיקר לתת מקום
לכאן ועכשיו.**

שורדת

בניה ברבי, סיון טלמור וריטה

השתגעתי אני מודה
לא ידעתי לאן אני נכנסת
מאוחר אולי לברוח
או לשחק עם זה תופסת

נוסעת זה הזמן שלי
כבר לא מחדת
ארזתי את האומץ
כשהיד שלי רועדת

כותבת לי עוד מכתב
שעכשיו יהיה לזיכרון
זה כואב וזה שורף
והכל נכון

לריב איתך שעות
לקלל את הלילות
להתעורר עם הדמעות
לסלוח אלף פעמים
לצעוק על השתיקות
לספור את המכות
מסתירה את הפנים

צודקת או טועה
לא יודעת לאן אני עוזבת
מוקדם מידי לשכוח
או להגיד אני שורדת

שומרת על הלב שלי
כבר לא מוותרת
נשבעתי גם באלוהים
לשם אני לא חוזרת

אוספת את כל השברים
החברים
ויוצאת לדרך
שמתי כתר ושמלה
אז מי עכשיו המלך

אייכה? אייכה?

הגעתי לארץ, נישקתי את
האדמה

פחדתי שלא יאמינו
אז השארתי את פולין מאחור
את המכות
את הדמעות
את הריבים עם אלוהים

הקמתי בית
אני חיה
עם ישראל חי

אומץ לאהוב

**ריטה, אלון עדר, אליאנה תדהר,
בניה ברבי, דורון מדלי ולי בירן**

הזיכרון מונח אצלי כאן בסלון
תולה תקוות במקום תמונות על הקירות,
לאט זה בית

ריחות של עץ התות שסבתא אהבה
תקטוף תקטוף
שתישאר לך מזכרת על הזרוע

ואיכשהו
הגעגוע דופק בדלת
מבקש להיכנס
מביא סיפור,
אולי אלפיים
ובתוכו גם מסתתר לו איזה נס

ואם תשאל מאיפה באתי
אני פסיפס של אינסוף נשמות
אבל עכשיו אני בבית
מבקשת את האומץ לאהוב
לאהוב

ואת הזמן קדימה אי אפשר לראות
והקללות הופכות קלות יותר
בסוף אתה תגיע
אל המקום בו נסדקות כל הקליפות
נכנס האור וממלא את הפינות שלא ראית

עכשיו זה הזמן לשבת לדבר.

זיכרון בסלון // 2024

לדבר על העתיד דרך העבר - מה אנחנו לומדים מהעבר על היום? מה אנחנו לומדים משורדי השואה עלינו כפרטים וכחברה? בקרוב נתעורר לעולם ללא שורדי שואה, לא יהיה מי שיוכל להעיד "הייתי שם, ראיתי, עברתי..." עולם שבו קיימת סכנה אמיתית ומשמעותית שאנחנו - כאזרחים פרטיים וכחברה (ישראלית ואנושית כאחד) נשכח את השואה ונתייחס אליה כמו אל עוד אירוע בהיסטוריה.

בעקבות העדות של פאני בן עמי, הכנו עבורכם כמה שאלות שמבקשות לגעת בתפקיד שלנו, כבני הדור שמעבירים את לפיד הזיכרון מהדור שחווה וראה את הזוועות לדורות הבאים. שיח שמקשיב לסיפור של פאני על ילדות אחרת בצל אנטישמיות והתבגרות מהירה, מהירה מידי, ומתוכה לקיחת אחריות. כדי שאנחנו נלמד, נתקן ונצמח מתוך השבר.

עכשיו זה הזמן לשבת לדבר.

זיכרון בסלון // 2024

- 1 פאני הפכה במהירות ל"מבוגר האחראי" - מה האחריות שהיא לקחה על עצמה? מדוע ברגעים הכי קשים בוחרים לעזור לאחרים? כיצד מצליחים לצאת ממשבר? אילו כוחות היו לפאני שעזרו לה? אילו כוחות יש לנו כדי להתמודד במצבים קשים?**
- 2 פאני חוותה אנטישמיות כבר בתקופת בבית הספר ובסביבתה שהיתה נוצרית. מהי אנטישמיות? כיצד מזהים אותה? היום אנחנו חיים במדינה עם רוב יהודי, כישראלים כיצד האנטישמיות קשורה אלי? מה החובה שלי כלפי יהדות התפוצות, כלפי כל העם היהודי? כעם שחוזה אנטישמיות בעבר וחוזה אנטישמיות היום, מה המחויבות שלנו לגבי מאבק בשנאה ובגזנות כלפי קבוצות אחרות?**
- 3 בשביל מה לזכור? איך ייראה יום השואה ב-2050 כשלא יהיו איתנו עוד שורדי שואה? מה האחריות שלנו בזיכרון השואה? איך אפשר לשמור את הזיכרון בחיים גם אחרי מות השורדים? האם חשוב לשמור את הסיפורים האישיים והפרטיים או שיש לנו צורך לשמר ולקדש דווקא את הנרטיב הכללי והלאומי?**

זה הזמן להודות, שבחרתם בכל זאת לשמור את הזיכרון חי! אנחנו מקווים שהיה
ערב משמעותי! ומברכים אתכם על הצטרפותכם למסורת ישראלית.

תודה! זיכרון בסלון זה אתם.

תודה